

РОЛЬ І ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

ПЛАН

1. Поняття функцій політичної системи

2. Західні політологи про функції політичних систем:

- **2.1. Т. Парсонс**
- **2.2. Д. Істон**
- **2.3. Г. Алмонд**
- **2.4. Г. Алмонд – Б. Пауелл**
- **2.5. Г. Алмонд – С. Верба**

3. Сучасні вітчизняні підходи до класифікації функцій політичної системи

ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ – основні напрями діяльності політичної системи, які визначають структуру, інститути та процес дії системи

Функції політичної системи не зводяться до простої суми функцій її компонентів (ознака **емерджентності**)

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА

ДЕРЖАВНІ СТРУКТУРИ +
НЕДЕРЖАВНІ ІНСТИТУТИ

СУСПІЛЬСТВО

1

- Праця «СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА» (1951)

2

- СУСПІЛЬСТВО - це система, що складається з окремих елементів

3

- Кожен з елементів виступає як окрема підсистема

Адаптація

Політична й економічна підсистеми

Ціледосягнення

Політична підсистема

Інтеграція

Право, традиції, владні структури

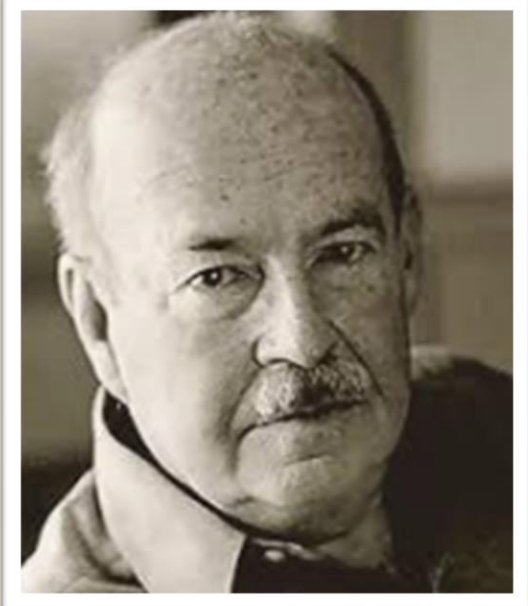
Підтримання системи

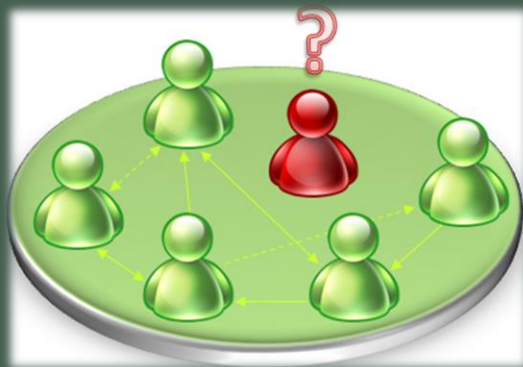
Релігія, мораль, інститути соціалізації

Функції суспільної системи

Західні політологи про функції політичних систем

Толкотт Парсонс

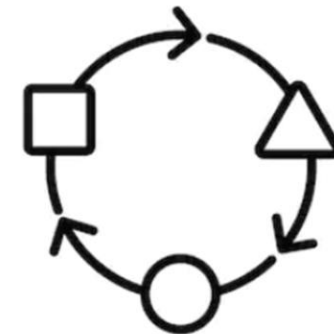
Адаптація – специфічний різновид взаємодії соціальних суб'єктів із середовищем, в результаті і в процесі якої відбувається пристосування їх вимог до навколишнього середовища

Інтеграція – об'єднання окремих елементів з метою збереження впорядкованості, безконфліктності та єдності між соціальними суб'єктами – індивідами, організаціями, соціальними спільнотами тощо

Кожній підсистемі властиві чотири основні функції, що забезпечують збереження й виживання будь-якої системи.

- 1. Адаптація
- 2. Досягнення поставлених цілей
- 3. Інтеграція
- 4. Підтримання моделі системи

Усі суспільні підсистеми наділені властивими лише їм функціями, цінностями, нормами, цілями:

економічна забезпечує матеріальну основу життя суспільства; сприяє реалізації потреб людей у споживчих товарах

соціальна забезпечує підтримку звиклого способу життя, передачу норм, правил, цінностей

духовна сприяє інтеграції суспільства, встановлює і зберігає зв'язки між елементами суспільної системи

політична створює сприятливі умови для ефективної діяльності всіх ланок суспільної системи, визначає колективні інтереси членів суспільства та мобілізує ресурси на їх досягнення

Т. Парсонс: Призначення політичної системи – «забезпечити інтеграцію, розробити й реалізувати загальну мету суспільства».

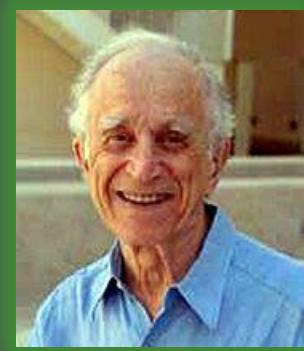
Отже, кожне суспільство є сукупністю підсистем (сфер):

- економічної
- соціальної
- духовної
- політичної

Кожна з підсистем може зберегти життєздатність лише за умови, що всі інші функціонуватимуть бездоганно чи хоча б задовільно.

«Збереження
через зміни»

«Нерухомість політичної
системи недосяжна, поки
політична система
живе...»

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА – сукупні взаємодії і поведінка, за допомогою яких авторитарно розподіляються цінності

Д. Істон

- 1) Політична система має бути спроможною розподіляти цінності в суспільстві.
- 2) Політична система має переконати членів суспільства прийняти розподіл цінностей як необхідний, обов'язковий

ФУНКЦІЇ ВВЕДЕННЯ

1

• ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ВИМОГ

2

• РЕГУЛЮВАННЯ ВИМОГ

3

• СКОРОЧЕННЯ ВИМОГ

структурне

культурне

ФУНКЦІЇ ВИВЕДЕННЯ

1

• створення норм-законів

2

• застосування правил

3

• контроль за дотриманням правил

4

• політична комунікація

Західні
політологи
про функції
політичних
систем

Девід Істон

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА – існуюча у всіх автономних суспільствах система взаємодій, яка здійснює функції інтеграції та адаптації (одночасно як внутрішні, так і зовнішні, стосовно інших суспільств) за допомогою використання або погрози застосування легітимного фізичного примусу

Г. Алмонд

Функції входу

- політична соціалізація
 - артикуляція інтересів
 - агрегування вимог
 - політична комунікація
- } групи інтересів
- } ЗМК

недержавні формування

Функції виходу

- розробка норм
- застосування норм
- контроль за дотриманням норм

державні органи

Західні
політологи
про функції
політичних
систем

Габріель Алмонд

Три блоки

Три групи функцій

1. Рівень процесу

- артикуляція інтересів
- агрегування інтересів
- визначення політичного курсу
- здійснення політичного курсу
- виконання судових рішень

2. Рівень системи

- політична соціалізація
- політичне рекрутування
- політична комунікація

3. Рівень управління

- політичний вплив
- добування ресурсів
- регулювання ресурсів
- розподіл благ і послуг
- мобілізація ресурсів
- повага до державних символів

Західні
політологи
про функції
політичних
систем

**Габріель Алмонд –
Бінгхем Пауелл**

1.

Політична
соціалізація

2.

Адаптація

3.

Реагування

4.

Екстракція

5.

Регулювання

Західні політологи про функції політичних систем

**Габріель Алмонд –
Сідней Верба**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!